

Overordnede IKT- arkitekturprinsipper for offentlig sektor

Kurs i Prosjektveiviseren 6.5.2010

Øivind Langeland

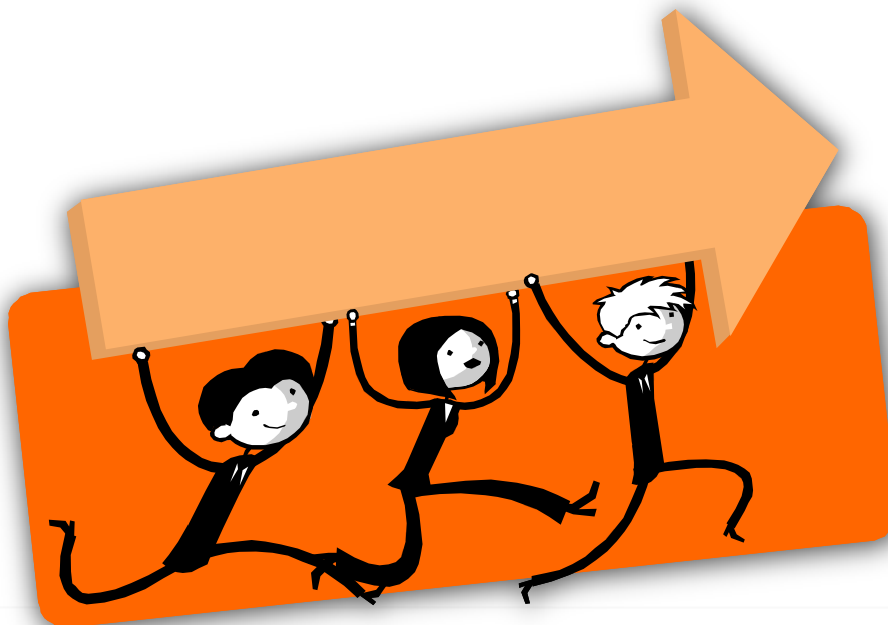
Hva er et arkitekturprinsipp?

- ▶ *Grunnleggende krav eller regel som skal følges for hvorledes man analyserer, designer, utvikler og tester IKT-løsninger, IKT-komponenter og IKT-tjenester*

Prinsippenes formål

- ▶ Økt brukerorientering
- ▶ Økt kostnadseffektivitet

Prinsippenes virkeområde

- ▶ Ved utvikling av nye IKT-løsninger
- ▶ Ved vesentlig ombygging av eksisterende IKT-løsninger
- ▶ Obligatoriske for statlig sektor
 - ▶ Rundskriv P 3/2009
 - ▶ Bruk eller forklar
- ▶ Anbefalte for kommunal sektor
 - ▶ Felles arkitektur kommunal sektor

”Anbefalinger og beskrivelser i dette forprosjektet er i samsvar med denne stortingsmeldingen”

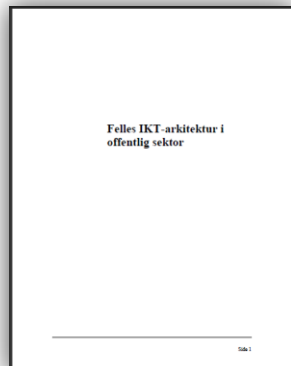

Prinsippenes historie

Desember

2006

Desember

2007

Juni

2008

April

2009

Oktober

Prinsippene

- ▶ Tjenesteorientering
- ▶ Interoperabilitet
- ▶ Tilgjengelighet
- ▶ Sikkerhet
- ▶ Åpenhet
- ▶ Fleksibilitet
- ▶ Skalerbarhet

Tjenesteorientering

- ▶ Brukere skal få tilgang til tjenester og informasjon der de trenger det, uavhengig av offentlig sektors oppbygging

- ▶ Gjenbruk og sambruk

- ▶ Modularisering
- ▶ Løse koblinger
- ▶ Åpne og standardiserte grensesnitt

Interoperabilitet

- ▶ I størst mulig grad sikre korrekt informasjonsflyt på tvers av system og offentlige virksomheter
- ▶ Sikre at den samlede IKT-utvikling i staten støtter godt opp under nødvendige arbeidsprosesser og regelverk både innen en statlig virksomhet og på tvers av offentlige virksomheter
- ▶ Samhandlingsevne
 - ▶ Organisatorisk
 - ▶ Juridisk
 - ▶ Semantisk
 - ▶ Teknisk

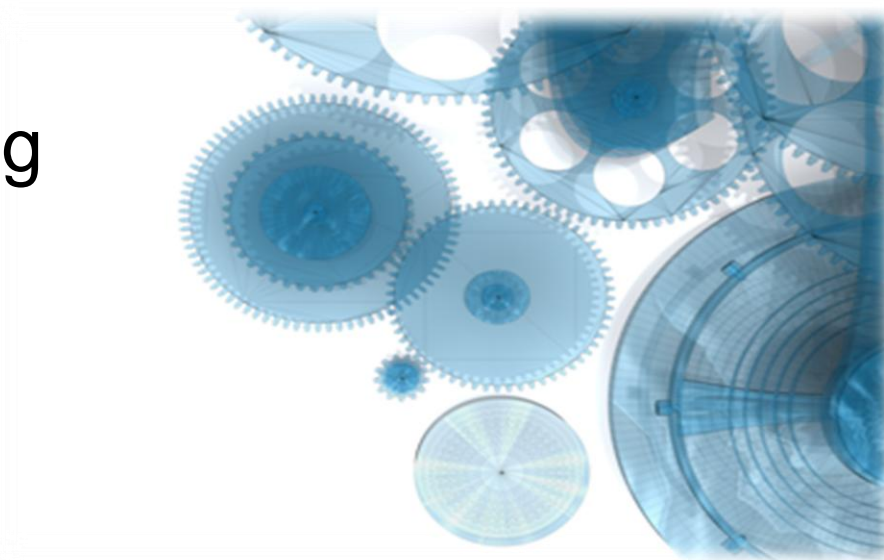
Tilgjengelighet

► Universell utforming

- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne

► Kanaluavhengighet

► Døgnåpen forvaltning

Sikkerhet

- ▶ Sikkerhetsmessig god etablering og drift av offentlige IKT-løsninger
 - ▶ Sikkerhetsnivå
 - ▶ Konfidensialitet
 - ▶ Tilgjengelighet
 - ▶ Integritet
- ▶ Prinsippet kan begrense andre prinsipper
- ▶ Lovverk

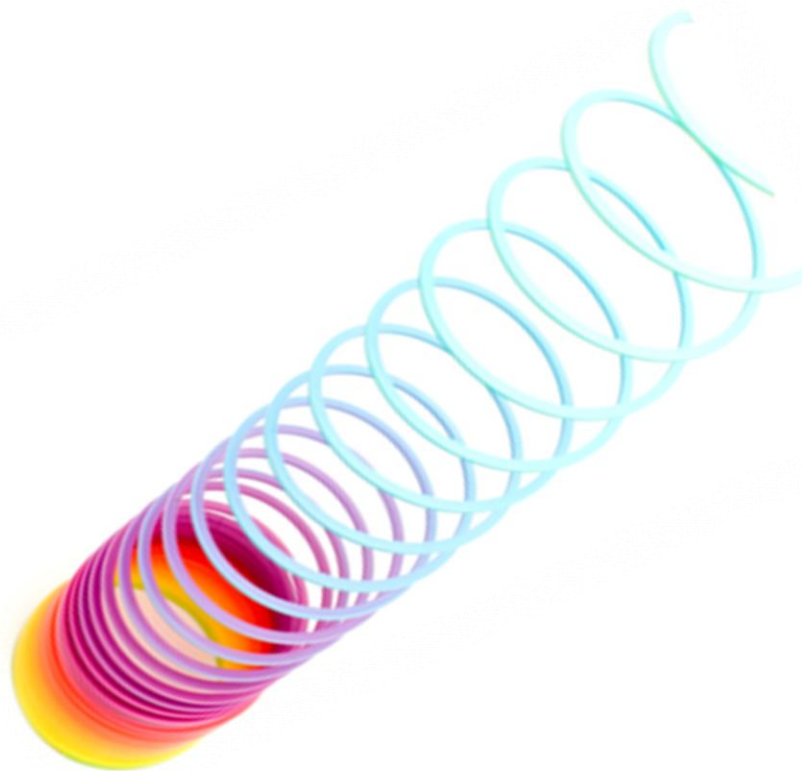
Åpenhet

- ▶ Åpne standarder
- ▶ Godkjente standarder
 - ▶ Referanse katalog for IT-standarder i offentlig sektor
 - ▶ Standardiseringsrådet
 - ▶ Forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning
- ▶ Transparens
 - ▶ Hensyn til rettssikkerhet

Fleksibilitet

- ▶ Endring i takt med virksomhetsmessige behov
 - ▶ Bruk
 - ▶ Innhold
 - ▶ Organisering
 - ▶ Eierskap
- ▶ Muliggjør gjenbruk og sambruk

Skalerbarhet

- ▶ IKT-systemer skal være tilrettelagt for endringer i graden av utnyttelse
 - ▶ Antall brukere
 - ▶ Datamengde
 - ▶ Livslengde
- ▶ Skalerbarhet oppover og nedover

Eksempel på fleksibilitet og skalerbarhet

- ▶ Minfastlege ble stengt grunnet problemer med informasjonssikkerheten, men ble gjenåpnet en dag senere etter at MinID ble tatt i bruk
- ▶ Dette viser effekten av blant annet fleksibilitet og skalerbarhet i praksis

Kilde: Computerworld 02.09.2009 (<http://www.idg.no/computerworld/article142597.ece>)

Mer informasjon I

► Difi om IT-arkitektur

- <http://www.difi.no/hovedEnkel.aspx?m=53857>

► Difi om arkitekturprinsippene

- <http://www.difi.no/hovedEnkel.aspx?m=54092>

► Difis utdypning av arkitekturprinsippene (2.0)

- http://www.difi.no/IKT-arkitekturprinsipper_BHNq1.pdf.file

► Referansekatalog for IT-standarder i offentlig sektor (2.0)

- <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/pressemeldinger/2009/nye-obligatoriske-it-standarder-for-stat.html?id=570650>

Mer informasjon II

- ▶ Åpne standarder både i stat og kommune
 - ▶ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/presSESenter/pressemeldinger/2009/apne-standarder-bade-i-stat-og-kommune.html?id=578200>
- ▶ Forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning
 - ▶ <http://www.lovdata.no/for/sf/fa/ta-20090925-1222-0.html#1>
- ▶ Sterkere samordning av IKT i staten
 - ▶ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/presSESenter/pressemeldinger/2009/sterkere-samordning-av-ikt-i-staten.html?id=554074>

Mer informasjon III

- ▶ Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne
 - ▶ <http://www.lovdatab.no/all/tl-20080620-042-0.html#2>
- ▶ Budsjettprosedyre
 - ▶ <http://www.difi.no/emne/ikt/it-arkitektur/budsjettprosedyre>
- ▶ Standardiseringsportalen
 - ▶ <http://standard.difi.no/index.html>

Mer informasjon IV

- ▶ Veiledning i risikovurdering av elektronisk kommunikasjon
 - ▶ <http://www.difi.no/artikkel/2010/01/veiledning-i-risikovurdering-av-elektronisk-kommunikasjon>
- ▶ St.meld. nr. 17 (2006-2007) Eit informasjonsamfunn for alle
 - ▶ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/regpubl/stmeld/20062007/stmeld-nr-17-2006-2007-.html?id=441497>
- ▶ St.meld. nr. 19 (2008-2009) Ei forvaltning for demokrati og fellesskap
 - ▶ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/regpubl/stmeld/2008-2009/stmeld-nr-19-2008-2009-.html?id=552811>

